

COVID-19

UTICAJ NA PRIVREDU I LOKALNE ZAJEDNICE

Percepcija predstavnika
privatnog, javnog i civilnog
sektora

SADRŽAJ

UVOD.....	2
METODOLOGIJA	3
1. UTICAJ COVID-19 KRIZE NA PRIVREDU I LOKALNU ZAJEDNICU	4
1.1. UTICAJ NA POSLOVANJE I PRIHODE	4
1.2. NAČIN OBEZBEĐIVANJA KONTINUITETA POSLOVANJA	6
2. MERE POTREBNE ZA POMOĆ PRIVREDI I LOKALNOJ ZAJEDNICI.....	8
ZAKLJUČAK	9
PRILOG: UPITNIK.....	11

UVOD

Usled pojave Korona virusa na teritoriji Republike Srbije, 15. marta 2020. proglašeno je vanredno stanje i pokrenute su brojne mere za očuvanje zdravlja i života građana. Iako je u momentu pripreme ovog istraživanja bilo još uvek nezahvalno prognozirati uticaj koji će COVID-19 kao bolest izazvana virusom imati na svetsku ekonomiju, već sada je očigledno da će mnoge zemlje ući u period recesije i pada BDP-a, kao i da će doći do velikog porasta broja nezaposlenih, što neće zaobići ni Srbiju. Zbog toga je od izuzetne važnosti pravovremeno i na pravi način reagovati kako bi se osigurao oporavak privrede.

Istraživanje koje je pred vama za cilj ima:

- Mapiranje uticaja koje COVID-19 ima na poslovanje i prihode privrede i lokalne zajednice;
- Mapiranje mera koje su najpotrebnije kako bi se smanjio uticaj krize na privrednu aktivnost tokom i nakon trajanja vanrednog stanja.

Istraživanje se sastoji iz dva poglavlja: **Poglavlje 1** prikazuje uticaj koje COVID-19 kriza ima na poslovanje i prihode celokupne privrede, javnog i civilnog sektora, njihove najveće izazove i probleme sa kojima se suočavaju, načine na koje obezbeđuju trenutnu likvidnost preduzeća i kontinuitet rada, kao i percepciju ispitanika o mogućem trajanju posledica ove krize. **Poglavlje 2** daje pregled osnovnih mera koje se moraju preuzeti prema mišljenju ispitanika kako bi se tokom vanredne situacije, ali i nakon iste, smanjio negativni efekat krize, ali i kako bi se omogućio što brži i efikasniji oporavak ekonomije.

METODOLOGIJA

Izvor podataka

U cilju kreiranja što efikasnijih politika za prevazilaženje štetnih posledica COVID-19 na ekonomiju, ali i širu društvenu zajednicu, NALED je u periodu od 19. do 27. marta prikupljao mišljenja predstavnika kompanija, lokalnih samouprava i organizacija civilnog društva.

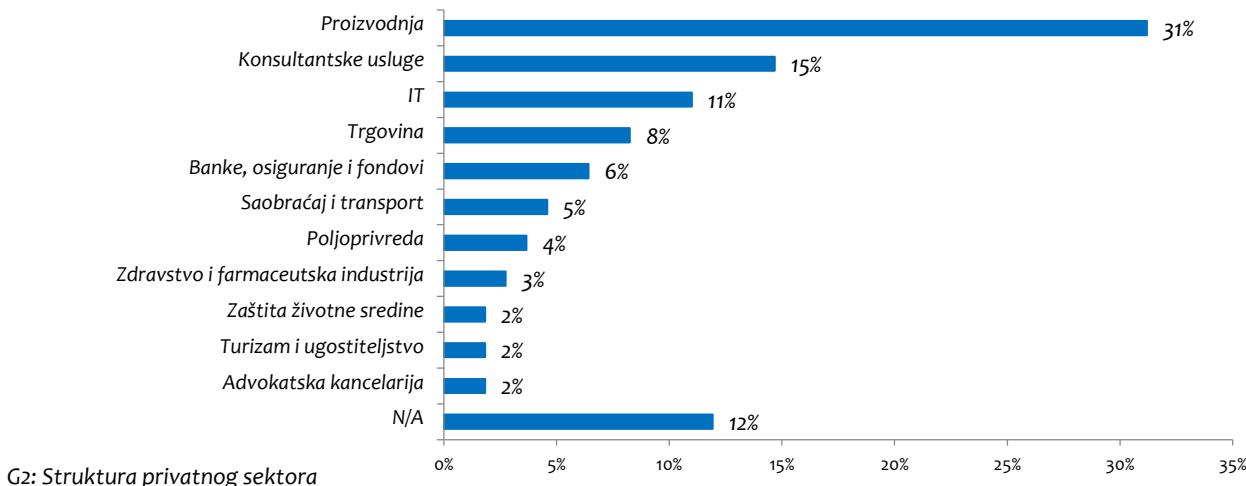
Za te potrebe pripremljen je kratak online upitnik sačinjen od 18 pitanja. Upitnik je bio javno dostupan na vebajtu udruženja www.naled.rs i distribuiran putem mejla članovima NALED-a, tako da je istraživanje obuhvatilo i organizacije koje nisu u članstvu. Takođe, sprovedeno je i telefonsko anketiranje, gde su anketari zajedno sa ispitanicima prolazili kroz formulisana pitanja. Upitnik je bio dvojezični, dostupan na srpskom i na engleskom jeziku.

Prilikom obrade korišćena je deskriptivna, pre svega kvantitativna, analiza podataka.

Struktura uzorka

U navedenom periodu prikupljeno je 154 odgovora, od čega dominantan broj (110) odnosno 71% dolazi iz privatnog sektora, 21% iz javnog sektora i 8% iz civilnog sektora.

U okviru javnog sektora ispitanici su u većini predstavnici lokalnih samouprava. Što se tiče privatnog sektora najveći broj kompanija je iz proizvođačkog sektora (31%) poput automobilske, građevinske, mačinske, drvine ili hemijske industrije, a zatim iz sektora konsultantskih usluga (15%) i IT-a (11%), trgovine (8%), bankarskog sektora (6%) i drugo.

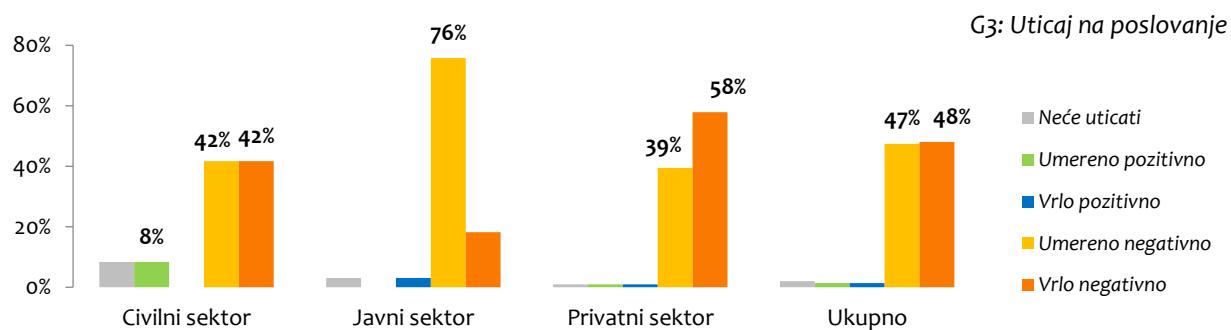
Iako uzorak nije reprezentativan, rezultati u nastavku se mogu koristiti kao indikacija stavova privatnog, javnog i civilnog sektora o očekivanim posledicama COVID-19 na ekonomiju.

1. UTICAJ COVID-19 KRIZE NA PRIVREDU I LOKALNU ZAJEDNICU

1.1. UTICAJ NA POSLOVANJE I PRIHODE

Uticaj na poslovanje

Od 154 anketiranih predstavnika privatnog, javnog i civilnog sektora, svega 2% navelo je da uvođenje vanrednog stanja neće imati nikakvih uticaja na njihovo poslovanje, a čak 95% navodi da vanredno stanje utiče umereno negativno (47%) ili vrlo negativno (48%) na njihovo poslovanje. Interesantno je da su sve organizacije koje su navele da će krizno stanje uticati pozitivno na njihovo poslovanje istovremeno navele da očekuju da će se njihovi prihodi smanjiti ili ostati identični, te se pretpostavlja da se pod "pozitivnim" uticajem pre svega misli na organizacioni ili reputacioni uticaj.

Čak 97% predstavnika privatnog sektora navelo je da očekuje ili umeren ili veoma negativan uticaj COVID-19 krize. Najveći izazovi sa kojima se suočavaju jesu problemi sa naplatom i likvidnošću (kod čak 63% ispitanika), pad tražnje (45%), ali i problemi sa redovnom isplatom zarada radnicima (32%), organizacijom rada (29%) i mogućnošću redovnog izmirivanja obaveza ka državi (24%).

T1: Najveći izazovi privatnog sektora

Problem	% Organizacija
Problemi sa naplatom i likvidnošću	63%
Pad tražnje	45%
Problemi sa isplatom zarada	32%
Organizacija rada	29%
Nemogućnost izmirivanja obaveza prema državi	24%

Javni sektor, koji u većinskom delu čine predstavnici lokalnih samouprava, saglasan je da će se vanredno stanje negativno odraziti na njihovo poslovanje. Međutim, za razliku od privatnog i civilnog sektora koji u većem učeštu navode vrlo negativne uticaje, prema mišljenju lokalnih samouprava ovaj uticaj je umereno negativan (čak 76% lokalnih samouprava je ovo navelo).

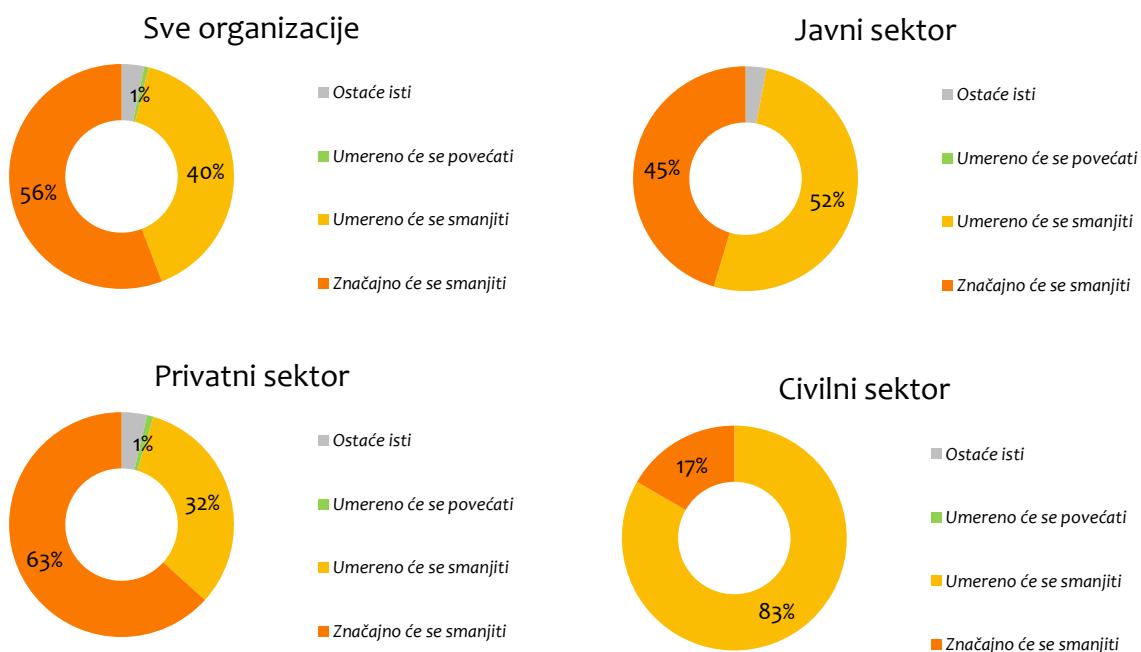
Kao najveći problem koji su lokalne samouprave prepoznale u momentu anketiranje izdvojila se organizacija rada (što je navelo 58% LS) imajući u vidu dodatno opterećenje koje se ogleda u organizaciji volonterskih centara, ali i nemogućnosti da se brojni procesi koje se odvijaju u lokalnim samoupravama preorientišu na rad zaposlenih od kuće. Drugi značajan problem koji ističu lokalne samouprave jesu poteškoće u održavanju likvidnosti (51% LS) koje se ogledaju u otežanoj naplati taksi, poreza i naknada, što dalje dovodi do nemogućnosti izmirivanja obaveza ka državi ili ugroženog investicionog ciklusa na lokalnu.

Organizacije civilnog društva koje su uzele učešće u istraživanju takođe veliko većinom ocenjuju uticaj vanrednog stanja kao umereno ili vrlo negativan¹ pre svega ističući probleme sa likvidnošću (što je navelo čak 75% organizacija) usled pada tražnje za njihovim uslugama i preusmerenih donatorskih sredstava na teme u vezi sa COVID-19. Interesantno je da ovakav sektor nema velike probleme sa organizacijom rada, jer je ovo navelo svega desetak procenata organizacija, te da vrlo lako može da se prilagodi uslovima "izolacije" svojih zaposlenih, s tim 50% njih navodima da ima probleme u isplati zarada.

Uticaj na prihode

Čak 96% ispitanika navelo je da очekuje umereno ili značajno smanjenje svojih prihoda.

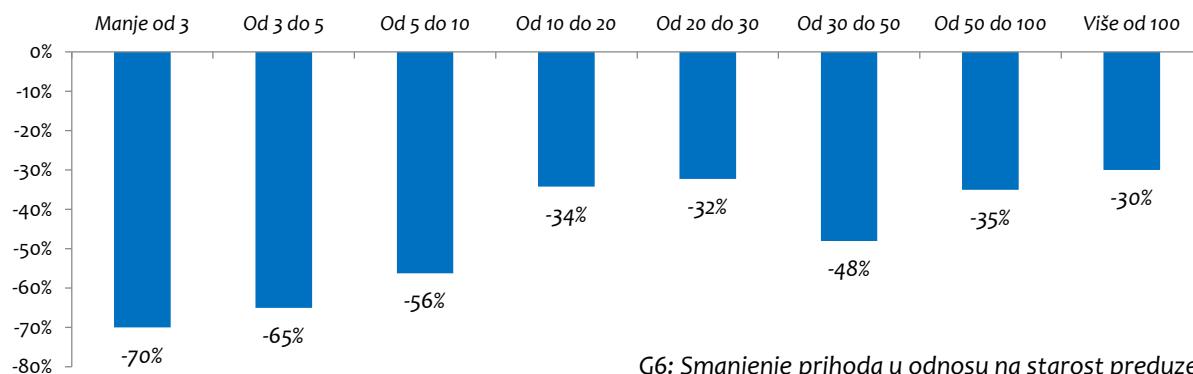
G5: Uticaj na prihode

¹Što je izjavilo ukupno 84% organizacija civilnog društva

Čak 63% preduzeća očekuje da će im se prihodi značajno smanjiti i to za više od 50% trenutnih prihoda. To su pre svega preduzeća u sektoru turizma i ugostiteljstva, saobraćaja i transporta, zaštite životne sredine, ali i poljoprivrede. Ostatak privatnog sektora očekuje umereno smanjenje prihoda koje se kreće do 20% trenutnih prihoda, što se pre svega odnosi na sektore poput zdravstvene i farmaceutske industrije, IT sektora, banaka i advokatskih kancelarija. Ovakve rezultate potrebno je dodatno istražiti i imati u vidu prilikom definisanja mera podsticaja ka privredi imajući u vidu da su efekti krize drugačiji u zavisnosti od delatnosti.

Interesantno je posmatrati na koji način starost preduzeća utiče na njegovu percepciju stabilnosti prihoda usled COVID-19 krize. Kako se može videti sa grafikona 6, kompanije starosti od 10 do 30 godina očekuju najmanje (mada ne beznačajno) smanjenje svojih prihoda od u proseku oko 30%. **Najveće procentualno smanjenje svojih prihoda od preko 60% očekuju najmlađe kompanije, stare do pet godina.**

G6: Smanjenje prihoda u odnosu na starost preduzeća

Pored privatnog sektora, i **civilni sektor i lokalne samouprave očekuju smanjenje prihoda za trećinu svojih trenutnih prihoda.** Dok civilni sektor kao glavni razlog navodi preusmeravanje donatorskih sredstava, ali i nemogućnost realizacije započetih projektnih aktivnosti (poput događaja i javnih skupova), javni sektor kao glavni razlog navodi nemogućnost naplate lokalnih poreza, taksi i naknada usled smanjenih aktivnosti.

1.2. NAČIN OBEZBEĐIVANJA KONTINUITETA POSLOVANJA

Kao što je navedeno gotovo svi anketirani predstavnici privatnog, javnog i civilnog sektora očekuju negativan uticaj vanrednog stanja i COVID-19 krize na njihovo poslovanje i prihode. Imajući u vidu mere socijalnog distanciranja koje je Vlada Republike Srbije uvela za suzbijanje širenja epidemije, većina organizacija morala je da pronađe način za obezbeđivanje kontinuiteta poslovanja.

Kao što je već prikazano glavni problemi organizacija pre svega se ogledaju u padu tražnje i nemogućnosti održavanja likvidnosti preduzeća, te se kao glavne posledice javljaju poteškoće u organizaciji rada i isplati zarada svojih zaposlenih. Zbog toga ne čudi što **većina organizacija smatra da će na uvedene mere vanrednog stanja planira da reaguje smanjenjem troškova kroz smanjenje broja radnika i obima proizvodnje.**

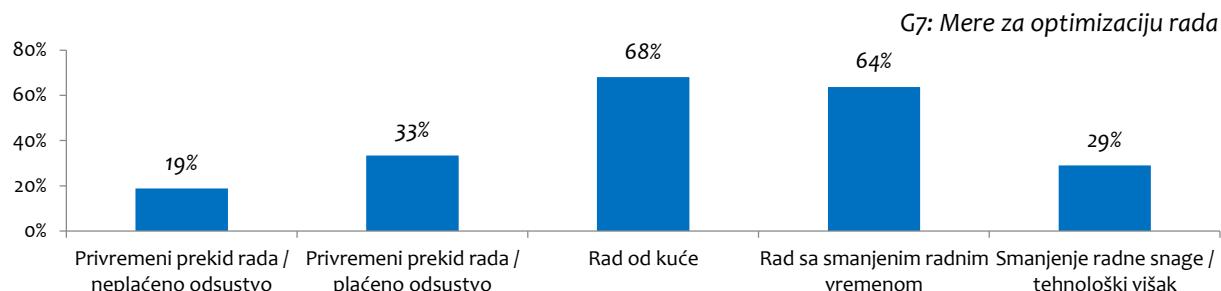
Od ovog odstupa jedino civilni sektor, koji se na prvom mestu oslanja na korišćenje viškova prihoda akumuliranog u proteklom periodu (67%). Međutim i u civilnom sektoru 58% ispitanika vidi smanjenje troškova kao osnovnu strategiju obezbeđivanja kontinuiteta poslovanja.

Pored navedenih načina, čak 34% organizacija rešenje će potražiti u zaduživanju kod banaka. Ono što zabrinjava jeste da oko 30% preduzeća navodi da će morati da odloži plaćanje obaveza ka državi, ali i dobavljačima čime se može doći do "lanca nelikvidnosti" u privredi.

T2: Planirani načini obezbeđivanja kontinuiteta poslovanja

Planirani načini obezbeđivanja kontinuiteta	Ukupno	Privatni sektor	Civilni sektor	Javni sektor
Smanjenje troškova - smanjeni broj radnika i smanjeni obim proizvodnje	50%	54%	58%	30%
Korišćenje viškova prihoda iz prethodnih perioda	47%	51%	67%	24%
Zaduživanje kod banaka	34%	37%	33%	21%
Odlaganje plaćanja obaveza ka državi	29%	30%	8%	27%
Odlaganje isplate dobavljača	27%	29%	8%	27%

Uvođenje nekih vrsta mera za optimizaciju rada planira 45% ispitanika, a kao najčešći oblici navode se rad od kuće (čak 68% ispitanika) i rad sa skraćenim radnim vremenom (64%). Dok se javni i civilni sektor pre svega planiraju da se osalone na pomenute vidove optimizacije rada, privatni sektor, usled velikog smanjenja tražnje, upozorava i na potencijalno smanjenje radne snage.

Svaka druga anketirana organizacija² planira da smanji broj zaposlenih – 29% očekuje da će morati da otpusti radnike kao tehnološki višak, a još 19% da će svoje radnike poslati na neplaćeno odsustvo. Ukupno posmatrano u svim anketiranim organizacijama planira se otpuštenje oko 1.100 radnika što čini oko 18% od njihove ukupne radne snage.

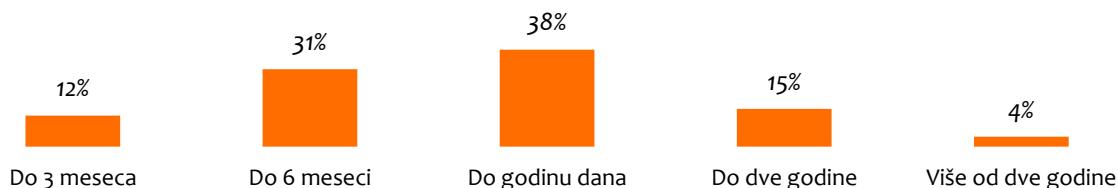
² Uključujući privredu, javni i civilni sektor

2. MERE POTREBNE ZA POMOĆ PRIVREDI I LOKALNOJ ZAJEDNICI

Pored prioritetne borbe za zaštitu zdravlja stanovništva i očuvanje života, pandemija korona virusa postavila je pred svetsku i nacionalne ekonomije još jedan izazov – pokušati svim raspoloživim sredstvima da se izbegne dramatičan pad privredne aktivnosti i rast nezaposlenosti, kao posledice prekida lanca snabdevanja i proizvodnje, i drastičnog smanjenja potražnje u mnogim sektorima na globalnom nivou.

Kako je prikazano, sva tri anketirana sektora očekuju da će mere vanrednog stanja uvedene usled pojave koronavirusa, negativno uticati kako na njihovo poslovanje, tako i na njihove prihode, a što će kasnije neminovno dovesti do negativnih uticaja na BDP Srbije i povećanja opšte nezaposlenosti. Adekvatan odgovor na ove izazove zahteva koordinaciju i saradnju svih političkih, privrednih i društvenih aktera i definisanje seta mera za stabilizaciju ekonomije. **Prema očekivanjima ispitanika ekonomske posledice izazvane COVID-19 tražeće od 6 meseci do godinu dana.**

G8: Očekivano trajanje krize

U cilju očuvanja radnih mesta, kontinuiteta poslovanja i likvidnosti kompanija, ali i podrške lokalnim zajednicama i pojedincima koji su najviše pogodjeni, potrebno je hitno usvojiti pakete mera za prevazilaženje negativnih efekata kako tokom, tako i nakon završetka vanredne situacije. **Prema mišljenju privatnog sektora ključne mere koje bi trebalo usvojiti najkasnije početkom aprila su smanjenje ili odloženo plaćanje poreza i doprinosa na zarade³,** pristup jeftinim ili beskamatnim kreditima za obezbeđivanje likvidnosti i obezbeđivanje jednokratne finansijske podrške i/ili moratorijuma na otplatu kredita bankama.

T4: Potrebne mere iz ugla privatnog sektora

Potrebne mere	%
Smanjenje poreza i doprinosa na zarade ili uvođenje mogućnosti odloženog plaćanja svih dažbina u vezi sa zaradama	89%
Pristup jeftinim ili beskamatnim kreditima za obezbeđivanje likvidnosti i refinansiranje obaveza	51%
Jednokratna finansijska podrška i/ili moratorijum na otplatu kredita bankama i svih dažbina državi za kompanije i preduzetnike koje posluju u najosetljivijim sektorima	45%
Proširenje mera oslobođenja od poreza i doprinosa na zarade u prvoj godini poslovanja na preduzetnike paušalce, kako bi se podstaklo samozapošljavanje	23%
Uspostavljanje posebnog fonda za finansijsku podršku lokalnim samoupravama / regionima čije su stanovništvo i privreda najviše pogodjeni epidemijom	21%

³ Mada se napominje da bi ovakve podsticaje trebalo davati samo preduzećima koja su postupila solidarno trudeći se da većinu zaposlenih zadrže, ali i koja su uspela da isplate neto zarade zaposlenima

Privreda napominje da bi **posebnu pažnju i mere trebalo formirati za pomoć preduzetnicima i MMS sektoru**, a pogotovo u devastiranim područjima, koja su veoma osetljiva na promene na tržištu, ali i na neophodnost uključivanja predstavnika udruženja privrednika i civilnog društva u procese donošenja odluka koje se tiču mera za privredu.

Dodatno, navedeno je i nekoliko "pomoćnih" mera poput: a) Omogućavanja plaćanja PDV-a po naplati fakture, ne po datumu fakturisanja usled nemogućnosti mnogih preduzeća da naplate svoja potraživanja; b) Producenje rokova za prijavu poreza na imovinu i predaju finansijskih izveštaja; v) Omogućavanja minimalne "samodovoljnosti" domaće proizvodnje u ključnim delatnostima, odnosno smanjivanje zavisnosti od uvoza uz naglašavanje značaja promocije domaćih proizvoda u ovom i periodu nakon krize u cilju oporavka domaće privrede.

Sa druge strane predstavnici javnog sektora kao absolutne prioritete izdvajaju uspostavljanje posebnog fonda za finansijsku podršku lokalnim samoupravama, proširenje mere poreskog oslobođenja u prvoj godini poslovanja kako bi se podstaklo samozapošljavanje i smanjenje poreza i doprinosa na zarada ili uvođenje mogućnosti odloženog plaćanja.

T5: Potrebne mere iz ugla javnog sektora

Potrebne mere	%
Uspostavljanje posebnog fonda za finansijsku podršku lokalnim samoupravama / regionima čije su stanovništvo i privreda najviše pogodjeni epidemijom	55%
Proširenje mere oslobođenja od poreza i doprinosa na zarade u prvoj godini poslovanja na preduzetnike paušalce, kako bi se podstaklo samozapošljavanje	42%
Smanjenje poreza i doprinosa na zarade ili uvođenje mogućnosti odloženog plaćanja svih dažbina u vezi sa zaradama	39%
Pristup jeftinim ili beskamatnim kreditima za obezbeđivanje likvidnosti	36%
Kontrola rasta cena kroz odgovarajući sistem korišćenja robnih rezervi i pojačan inspekcijski nadzor	24%

ZAKLJUČAK

Istraživanje **Uticaja COVID-19 krize na privedu i lokalne zajednice** pokazuje da čak 95% svih ispitanih organizacija navodi da će vanredno stanje umereno negativno (47%) ili vrlo negativno (48%) uticati na njihovo poslovanje. Osnovni zaključci istraživanja su:

- Dok je privatnom i civilnom sektoru problem sa naplatom i obezbeđivanjem likvidnosti najznačajniji, javni sektor kao najveći izazov vidi organizaciju rada u novonastalim okolnostima.
- Čak 96% ispitanika navelo je da očekuje umereno ili značajno smanjenje prihoda u proseku za 40%.

- Očekivano smanjenje prihoda razlikuje se u odnosu na sektore. Sektor turizma i ugostiteljstva, saobraćaja i transporta, zaštite životne sredine i poljoprivrede su najugroženiji i očekuju smanjenje prihoda od 50% i više. Dok zdravstvena i farmaceutska industrija, IT sektor, banke i advokatske kancelarije očekuju smanjenje prihoda od do 20%.
- Kao osnovni načini obezbeđivanja kontinuiteta poslovanja u vanrednim okolnostima javljaju se smanjenje troškova (za koje se odlučuje 50% organizacija), korišćenje viškova prihoda iz prethodnog perioda (47%), ali i zaduživanje kod banaka (34%).
- Što se tiče mera otpromizacije rada, javni i civilni sektor se pre svega oslanjaju na rad od kuće ili rad sa skraćenim radnim vremenom, dok privatni sektor očekuje i smanjenje broja zaposlenih. U slučaju da nemaju pomoći države očekuje se da će gotovo svaka treća organizacija morati da otpusti deo radnika, a svaka peta da radnike pošalje na neplaćena odsustva.

Predstavnici privatnog, civilnog i lokalnih samouprava apeluju na što hitnije donošenje paketa pomoći privredi pre svega preduzetnicima i MMS sektoru. Očekivano, većina organizacija navodi mere iz domena fiskalne politike kao najvažnije za pomoći privredi poput: a) smanjenja poreza i doprinosa na zarade ili odlaganje njihovog plaćanja, b) obezbeđivanje jednokratne finansijske podrške, ili c) proširenja mera oslobođenja poreza i doprinosa na zarade za preduzetnike paušalce.

Dodatno se pominju i mere poput obezbeđivanja jeftinog pristupa kreditima, odlaganja otplate kredita ili obezbeđivanja refinansiranja kredita.

Pored ovih mera javni sektor naglasio je važnost formiranja posebnih fondova za pomoći lokalnim samoupravama koje su najugroženije epidemijom.

Kratak upitnik o posledicama COVID-19 na privredu i lokalne zajednice

* Required

1. Naziv Vaše organizacije

2. Godina osnivanja Vaše organizacije *

3. Sektor kome pripada Vaša organizacija *

Mark only one oval.

Privatni sektor *Skip to question 4*

Javni sektor *Skip to question 5*

Civilni sektor *Skip to question 5*

Untitled Section

4. Delatnost u kojoj posluje Vaša organizacija (SAMO za organizacije iz privatnog sektora)

Mark only one oval.

- Poljoprivreda / Prehrambena industrija
- Trgovina
- Građevinska industrija
- Hemijska industrija
- Zdravstvo i farmaceutska industrija
- Informacione tehnologije
- Drvna industrija
- Konsultantske/Poslovne i finansijske usluge
- Mašinska/Metaloprerađivačka industrija
- Banke, osiguranje i fondovi
- Advokatska kancelarija
- Multimedija i dizajn
- Turizam i ugostiteljstvo
- Energetika i rudarstvo
- Saobraćaj, transport i logistika
- Zaštita životne sredine
- Duvanska industrija
- Obrazovanje i HR
- Other: _____

Untitled Section

5. Kako procenjujete da će uticati pojava COVID-19 na funkcionisanje Vaše organizacije? *

Mark only one oval.

- Vrlo negativno
- Umereno negativno
- Umereno pozitivno
- Vrlo pozitivno
- Neće uticati

6. Kako procenjujete da će pojava COVID-19 uticati na kretanje prihoda Vaše organizacije u 2020. godini? *

Mark only one oval.

- Značajno će se smanjiti
- Umereno će se smanjiti
- Umereno će se povećati
- Ostaće isti

7. U slučaju da procenjujete da će prihodi Vaše organizacije povećati ili smanjiti usled pojave COVID-a 19, molimo vas navedite procenat očekivanog povećanja/smanjenja.
-

8. Da li smatrate da će Vaša organizacija morati da uvede mere za optimizaciju radne snage? *

Mark only one oval.

- DA *Skip to question 9*
- NE *Skip to question 12*
- Ne znam *Skip to question 12*

Untitled Section

9. Koji vid optimizacije očekujete da će biti potrebno da se uvede? *

Check all that apply.

- Rad sa smanjenim radnim vremenom
- Rad od kuće
- Privremeni prekid rada / neplaćeno odsustvo
- Privremeni prekid rada / plaćeno odsustvo
- Smanjenje radne snage / tehnološki višak

Other: _____

10. Koji procenat radne snage očekujete da postane tehnološki višak usled COVID-19?

Navedite % u odnosu na ukupan broj zaposlenih.

11. Koji broj zaposlenih očekujete da postane tehnološki višak usled COVID-10?

Navedite broj.

Untitled Section

12. Navedite najviše tri ključna izazova sa kojima smatrate da će biti suočeni tokom 2020. godine? *

Check all that apply.

- Pad tražnje
- Prekid snabdevanja repro-materijalom i ostalim proizvodima
- Problemi sa naplatom i likvidnošću
- Nemogućnost i smanjenje obima izvoza
- Smanjenje proizvodnje
- Problemi sa isplatom zarada
- Organizacija rada
- Nemogućnost izmirivanja obaveza prema državi
- Pravna nesigurnost
- Nelojalna konkurenca

Other: _____

13. Navedite glavna tri načina na koja planirate da u narednom periodu obezbedite kontinuitet poslovanja Vaše organizacije? *

Check all that apply.

- Korišćenjem viškova prihoda iz prethodnih perioda
- Zaduživanjem kod banaka
- Smanjenjem troškova (smanjeni broj radnika, smanjeni obim proizvodnje i sl.)
- Odlaganjem isplate dobavljača
- Odlaganjem plaćanja obaveza da državi
- Smatram da neću imati problema sa obezbeđivanjem kontinuiteta poslovanja

Other: _____

14. Koliko vremena očekujete da će trajati ekonomске posledice izazvane COVID-19 na poslovanje Vaše organizacije?

Mark only one oval.

- Do 3 meseca
- Do 6 meseci
- Do godinu dana
- Do dve godine
- Više od dve godine

15. Izaberite tri od 10 mera za podršku privredi i lokalnim zajednicama koje je NALED predložio Kriznom štabu, a koje bi po Vašem mišljenju najviše uticale na smanjenje negativnih posledica COVID-19? *

Check all that apply.

- Smanjenje poreza i doprinosa na zarade ili uvođenje mogućnosti odloženog plaćanja svih dažbina u vezi sa zaradama
- Pristup jeftinim ili beskamatnim kreditima za obezbeđivanje likvidnosti i refinansiranje obaveza
- Jednokratna finansijska podrška i/ili moratorijum na otplatu kredita bankama i svih dažbina državi za kompanije i preduzetnike koje posluju u najosetljivijim sektorima
- Kontrola rasta cena kroz odgovarajući sistem korišćenja robnih rezervi i pojačan inspekcijski nadzor
- Proširenje mere oslobođenja od poreza i doprinosa na zarade u prvoj godini poslovanja na preduzetnike paušalce, kako bi se podstaklo samozapošljavanje
- Proširiti obuhvat propisa koji reguliše pojednostavljeno / elektronsko angažovanje sezonskih radnika na sektore koji su posebno skloni fluktuacijama (poput turizma)
- Stimulacija bezgotovinsko plaćanja kroz kanale javnog informisanja i eventualno smanjenje / povraćaj dela PDV-a u slučaju plaćanja karticama kao meru smanjenja širenja epidemije, ali i meru kojom se održavaju legalni tokovi ekonomije
- Uvođenje javnih radova kao meru podsticanja zapošljavanja ranjivih grupa i podsticanja lokalnog ekonomskog razvoja po završetku pandemije
- Producenje porodiljskog odsustva i vaučera za angažovanje pomoći u kući oko čuvanja dece, kako bi se zaposleni roditelji nosili sa zatvaranjem škola;
- Uspostavljanje posebnog fonda za finansijsku podršku lokalnim samoupravama / regionima čije su stanovništvo i privreda najviše pogodjeni epidemijom

Other:

16. Da li Vaša organizacija može da pomogne u prevazilaženju problema i smanjenju negativnih posledica koje COVID-19 ima na privredu i lokalne zajednice? *

Mark only one oval.

- DA *Skip to question 17*
- NE *Skip to question 18*
- Ne znam *Skip to question 18*

17. Na koji način Vaša organizacija može da pomogne?

Untitled Section

18. Molimo Vas navedite ukoliko imate dodatne sugestije ili komentare.

This content is neither created nor endorsed by Google.

Google Forms